

Центральноукраїнський національний технічний університет
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра сільськогосподарського машинобудування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

_____ Кириченко А.М
«__» _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Охорона праці в галузі»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 133 – **«Галузеве машинобудування»**

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма – **«Галузеве машинобудування»**

(назва освітньої програми)

Факультет агротехнічний

(назва факультету)

2023-2024 навчальний рік

Розробник: Лузан Петро Григорович, доцент, канд. техн. наук, доцент .
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри сільськогосподарського машинобудування. Протокол від 28 серпня 2023 року № 1.

Завідувач кафедри

сільськогосподарське машинобудування _____ Сергій ЛЕЩЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Декан агротехнічного факультету

_____ Василь САЛЮ
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Лузан П.Г.,
ЦНТУ 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань <u>13 Механічна інженерія</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: <u>133 – Галузеве машинобудування</u>	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 3,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістр)	Лекції	
		32 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		-	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		58 год.	86 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю:	
Іспит	Іспит		

Мова навчання українська

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» є формування у майбутніх фахівців умінь та компетенції для забезпечення ефективного управління охороною праці і поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у галузевому машинобудуванні.

Завдання вивчення дисципліни:

- забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах через ефективне управління охороною праці;
- формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку;
- засвоєння здобувачами вищої освіти новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій (НС), локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

Передумови для вивчення дисципліни.

Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна вивчається на базі вивчення дисципліни «Основи охорони праці та безпека життєдіяльності».

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен набути наступні компетентності:

у науково-дослідній діяльності:

- готовність застосовувати сучасні методи дослідження і аналізу ризиків, загроз і небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах;
- здатність поставити завдання та організувати наукові дослідження з визначення професійних, виробничих ризиків, загроз на робочих місцях;

у технологічній діяльності:

- обґрунтування і розробка безпечних технологій у машинобудуванні;
- участь у проведенні розслідування нещасних випадків, аварій та професійних захворювань;
- розробка та проведення заходів щодо усунення причин нещасних випадків, з ліквідації наслідків аварій на виробництві;
- розуміння, розробка і впровадження превентивних та оперативних (аварійних) заходів цивільного захисту;

в організаційно-управлінській діяльності:

- впровадження організаційних і технічних заходів з метою поліпшення охорони праці;
- здатність та готовність до врахування положень законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні виробничих та управлінських функцій;

- здатність до організації діяльності виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці;
- управління діями щодо запобігання виникненню нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві;
- впровадження ефективного розподілу функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці у виробничому колективі;
- у проектній діяльності:**
 - розробка і впровадження безпечних технологій, вибір оптимальних умов і режимів праці, проектування зразків техніки і робочих місць на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці.
- у педагогічній діяльності:**
 - розробка методичного забезпечення і проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці.
- у консультаційній діяльності:**
 - надання допомоги та консультації працівників з практичних питань безпеки праці;
 - готовність контролювати виконання вимог охорони праці в організації.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ. Загальні питання охорони праці в галузі

1. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном.
2. Основні розділи дисципліни «Охорона праці в галузі».
3. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці.
4. Пам'ятка спеціалісту з охорони праці.
5. Стан охорони праці на підприємствах Кіровоградської області.

Тема 2. Міжнародні норми в галузі охорони праці

1. Міжнародні норми соціальної відповідальності.
2. Соціальне партнерство як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці.
3. Соціальний діалог в Європейському Союзі.
4. Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності.
5. Визначення та основні принципи соціальної відповідальності.

Тема 3. Міжнародна законодавча основа з питань охорони праці

1. Директиви ЄС з охорони праці.
2. Рамкова директива 89/391/ЄС «Про введення заходів, що сприяють поліпшенню безпеки та гігієни праці працівників».
3. Трудові норми Міжнародної організації праці.
4. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці.
5. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці.

Тема 4. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі

1. Законодавство України про охорону праці.
2. Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.
3. Показчик нормативно-правових актів з питань охорони праці.
4. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.
5. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі.

Тема 5. Система управління охороною праці в організації

1. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП).
2. Забезпечення функціонування та побудова СУОП в організації.
3. Положення про СУОП, структура та зміст його розділів.
4. Впровадження і функціонування СУОП.
5. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій.

Тема 6. Травматизм та професійні захворювання в галузі

1. Аналіз професійного та виробничого ризиків.
2. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань.
3. Методи дослідження виробничого травматизму.
4. Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики травматизму та професійної захворюваності в галузі.
5. Звітність та інформація про нещасні випадки, аналіз їх причин.

Тема 7. Розслідування нещасних випадків

1. Мета та завдання розслідування нещасних випадків.
2. Обов'язки роботодавця щодо розслідування нещасних випадків.
3. Обставини, за яких проводиться розслідування.
4. Встановлення зв'язку нещасного випадку з виробництвом.
5. Використання статистичної звітності і актів розслідування нещасних випадків і професійних захворювань в аналітичній роботі.

Тема 8. Актуальні проблеми охорони праці в наукових дослідженнях

1. Вимоги безпеки до лабораторних приміщень та обладнання для наукових досліджень.
2. Організація наукових досліджень та основні наукові проблеми в галузі охорони праці.
3. Наукова база охорони праці.
4. Розділ «Охорона праці» в дипломних проектах та магістерських роботах.
5. Програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

Тема 9. Загальновиробничі вимоги охорони праці у сільськогосподарському виробництві

1. Вимоги до території, виробничих приміщень, майданчиків.

2. Вимоги до технічних засобів виробництва.
3. Вимоги до технологічних процесів.
4. Вимоги до розміщення обладнання та організації робочих місць.
5. Вимоги до організації й виконання виробничих процесів із підвищеним рівнем небезпеки.

Тема 10. Вимоги охорони праці у рослинництві та тваринництві

1. Загальні вимоги.
2. Вимоги до технологічних процесів.
3. Вимоги до організації виробничих процесів.
4. Вимоги до виконання виробничих процесів.
5. Вимоги до утримання тварин.

Тема 11. Вимоги по обладнанню та влаштуванню тракторів і сільськогосподарських машин

1. Загальні вимоги.
2. Вимоги до засобів доступу на робоче місце.
3. Вимоги до робочого місця та органів керування
4. Вимоги до освітлення, сигналізації та засобів відображення інформації.
5. Додаткові вимоги безпеки до окремих видів машин.

Тема 12. Охорона праці під час технічного обслуговування та ремонту машин і обладнання

1. Вимоги до організації робочих місць
2. Вимоги безпеки до інструменту, обладнання, приладів
3. Вимоги безпеки під час ремонту і технічного обслуговування машин і обладнання.
4. Електроустановки і електросилове обладнання.
5. Вимоги безпеки до застосування засобів захисту працівників.

Тема 13. Основи пожежної профілактики на галузевих об'єктах

1. Класи виробничих та складських приміщень по вибуховій та пожежній небезпеці.
2. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів.
3. Протипожежні перешкоди.
4. Забезпечення безпечної евакуації персоналу.
5. Державний пожежний нагляд.

Тема 14. Заходи та засоби пожежної безпеки на галузевих об'єктах

1. Пожежна безпека технологічного устаткування, електрообладнання, систем опалення, вентиляції.
2. Пожежна профілактика при проектуванні і експлуатації промислових об'єктів, будинків, споруд, технологічного обладнання.
3. Пожежна сигналізація і зв'язок.
4. Засоби гасіння пожеж.
5. Протипожежне водопостачання.

Тема 15. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві

1. Фонд соціального страхування від нещасних випадків.
2. Принципи та види страхування.
3. Суб'єкти та об'єкти страхування.
4. Страховий ризик і страховий випадок.
5. Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження.

Тема 16. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці

1. Органи державного нагляду за охороною праці.
2. Основні принципи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.
3. Права і відповідальність посадових осіб державного нагляду.
4. Проведення державного нагляду за охороною праці.
5. Види та основні параметри проведення наглядових заходів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма			заочна форма		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі	
		лекції	самостійна робота		лекції	самостійна робота
Змістовний модуль 1						
Тема 1. Вступ. Загальні питання охорони праці в галузі	5	2	3	7	2	5
Тема 2. Міжнародні норми в галузі охорони праці	5	2	3	7	2	5
Тема 3. Міжнародна законодавча основа з питань охорони праці	5	2	3	5	-	5
Тема 4. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі	6	2	4	5	-	5
Тема 5. Система управління охороною праці в організації	6	2	4	5	-	5
Тема 6. Травматизм та професійні захворювання в галузі	6	2	4	6	-	6
Тема 7. Розслідування нещасних випадків	6	2	4	6	-	6
Тема 8. Актуальні проблеми охорони праці в наукових дослідженнях	6	2	4	6	-	6
Змістовний модуль 2					-	
Тема 9. Загальновиробничі вимоги охорони праці у сільськогосподарському виробництві	5	2	3	5	-	5
Тема 10. Вимоги охорони праці у рослинництві та тваринництві	5	2	3	5	-	5
Тема 11. Вимоги по обладнанню та влаштуванню тракторів і сільськогосподарських машин	5	2	3	5	-	5
Тема 12. Охорона праці під час технічного обслуговування та ремонту машин і обладнання	6	2	4	5	-	5
Тема 13. Основи пожежної профілактики на галузевих об'єктах	6	2	4	5	-	5
Тема 14. Заходи та засоби пожежної безпеки на галузевих об'єктах	6	2	4	6	-	6
Тема 15. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві	6	2	4	6	-	6
Тема 16. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці	6	2	4	6	-	6
Всього за семестр	90	32	58	90	4	86

5. Теми семінарських занять (не передбачено).

6. Теми практичних занять (не передбачено).

7. Теми лабораторних занять (не передбачено).

8. Самостійна робота

Самостійна навчальна робота здобувача вищої освіти розрахована на формування практичних навичок у роботі здобувача вищої освіти зі спеціальною літературою орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем захисту населення.

Самостійна робота здобувача вищої освіти включає:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення тем або питань, передбачених робочою програмою для самостійного вивчення;
- підготовку звіту з виконаної самостійної роботи;
- підготовку конспекту вивченого матеріалу;
- підготовку до проходження рубіжних контролів.

Тематика завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
Змістовний модуль 1		
Тема 1		
	1. Стан охорони праці на підприємствах Кіровоградської області. Література: [1-5].	3
Тема 2		
	1. Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності. 2. Визначення та основні принципи соціальної відповідальності. Література: [1-5].	3
Тема 3		
	1. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці. 2. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Література: [1-5].	3
Тема 4		
	1. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. 2. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі. Література: [1-5].	4
Тема 5		
	1. Впровадження і функціонування СУОП. 2. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій. Література: [1-5].	4
Тема 6		

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
	1. Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики травматизму та професійної захворюваності в галузі. 2. Звітність та інформація про нещасні випадки, аналіз їх причин. Література: [1-5].	4
Тема 7		
	1. Встановлення зв'язку нещасного випадку з виробництвом. 2. Використання статистичної звітності і актів розслідування нещасних випадків і професійних захворювань в аналітичній роботі. Література: [1-5].	4
Тема 8		
	1. Наукова база охорони праці. 2. Програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Література: [1-5].	4
Змістовний модуль 2		
Тема 9		
	1. Вимоги до розміщення обладнання та організації робочих місць. 2. Вимоги до організації й виконання виробничих процесів із підвищеним рівнем небезпеки. Література: [1-5].	3
Тема 10		
	1. Вимоги до виконання виробничих процесів. 2. Вимоги до утримання тварин. Література: [1-5].	3
Тема 11		
	1. Вимоги до освітлення, сигналізації та засобів відображення інформації. 2. Додаткові вимоги безпеки до окремих видів машин. Література: [1-5].	3
Тема 12		
	1. Електроустановки і електросилове обладнання. 2. Вимоги безпеки до застосування засобів захисту працівників. Література: [1-5].	4
Тема 13		
	1. Забезпечення безпечної евакуації персоналу. 2. Державний пожежний нагляд. Література: [1-5].	4
Тема 14		
	1. Протипожежне водопостачання. 2. Пожежна сигналізація і зв'язок. Література: [1-5].	4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
Тема 15		
	1. Страховий ризик і страховий випадок. 2. Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження. Література: [1-5].	4
Тема 16		
	1. Проведення державного нагляду за охороною праці. 2. Види та основні параметри проведення наглядових заходів. Література: [1-5].	4
Разом		58

9. Індивідуальні завдання.

Завдання для індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти передбачає підготовку реферату на одну із запропонованих тем. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання – написання контрольної роботи (*п'ять питань із наведеного списку*). Здобувач вищої освіти повинен підготувати письмову роботу в якій розкриваються питання на основі вивчення літературних джерел з даної тематики, публіцистичної інформації, сучасних наукових досліджень та статистичних даних у динаміці.

Робота складається з титульної сторінки, змісту, тексту з розмежуванням питань та виділенням жирним шрифтом назви питання та переліком використаних джерел, Обсяг роботи повинен складати 10-25 сторінок *рукописного* тексту.

Список використаних літературних джерел за алфавітом із зазначенням прізвища та ініціалів авторів, повної назви роботи, місця видання, назви видавництва, загальної кількості сторінок. При використанні Інтернет-ресурсів повинно бути посилання на використаний сайт.

Починаючи роботу, здобувач вищої освіти повинен ознайомитися з літературою, що стосується теми реферату, ретельно вивчити висвітлення тих чи інших питань у підручниках, навчальних посібниках, словниках. Рекомендується користуватися предметними каталогами бібліотек, бібліографічними довідниками.

При підготовці роботи здобувач вищої освіти повинен вивчити нормативні й методичні документи, які стосуються заданої теми. Матеріал з літературних джерел, який наводиться в тексті роботи у вигляді цитат і статистичних даних, повинен мати відповідні посилання на першоджерела.

Написання роботи вимагає дотримання наступних вимог:

- змістовність і конкретність викладання;
- достатня повнота викладення питання;
- завершеність викладення кожної думки, усунення повторів;
- грамотність та правильність оформлення роботи.

Робота має бути написана чітким розбірливим почерком чорнилом одного кольору без скорочення термінів (окрім загальноновизнаних).

Усі сторінки роботи мають бути пронумеровані, починаючи зі змісту. Титульний аркуш вважається першою сторінкою і номер на ньому не ставиться. На останній сторінці роботи здобувач вищої освіти зазначає дату закінчення роботи і ставить свій підпис.

Робота, яка не відповідає вимогам за змістом та оформленням вважається не зарахованою.

9.1. Тематика контрольних робіт та рефератів для здобувачів денної та заочної форм навчання.

1. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном.
2. Основні розділи дисципліни «Охорона праці в галузі».
3. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці.
4. Пам'ятка спеціалісту з охорони праці.
5. Стан охорони праці на підприємствах Кіровоградської області.
6. Міжнародні норми соціальної відповідальності.
7. Соціальне партнерство як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці.
8. Соціальний діалог в Європейському Союзі.
9. Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності.
10. Визначення та основні принципи соціальної відповідальності.
11. Директиви ЄС з охорони праці.
12. Рамкова директива 89/391/ЄС «Про введення заходів, що сприяють поліпшенню безпеки та гігієни праці працівників».
13. Трудові норми Міжнародної організації праці.
14. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці.
15. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці.
16. Законодавство України про охорону праці.
17. Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.
18. Показчик нормативно-правових актів з питань охорони праці.
19. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.
20. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі.
21. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП).
22. Забезпечення функціонування та побудова СУОП в організації.
23. Положення про СУОП, структура та зміст його розділів.
24. Впровадження і функціонування СУОП.
25. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій.
26. Аналіз професійного та виробничого ризиків.
27. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань.
28. Методи дослідження виробничого травматизму.
29. Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики травматизму та професійної захворюваності в галузі.
30. Звітність та інформація про нещасні випадки, аналіз їх причин.
31. Мета та завдання розслідування нещасних випадків.

32. Обов'язки роботодавця щодо розслідування нещасних випадків.
33. Обставини, за яких проводиться розслідування.
34. Встановлення зв'язку нещасного випадку з виробництвом.
35. Використання статистичної звітності і актів розслідування нещасних випадків і професійних захворювань в аналітичній роботі.
36. Вимоги безпеки до лабораторних приміщень та обладнання для наукових досліджень.
37. Організація наукових досліджень та основні наукові проблеми в галузі охорони праці.
38. Наукова база охорони праці.
39. Розділ «Охорона праці» в дипломних проектах та магістерських роботах.
40. Програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.
41. Вимоги до території, виробничих приміщень, майданчиків.
42. Вимоги до технічних засобів виробництва.
43. Вимоги до технологічних процесів.
44. Вимоги до розміщення обладнання та організації робочих місць.
45. Вимоги до організації й виконання виробничих процесів із підвищеним рівнем небезпеки.
46. Загальні вимоги.
47. Вимоги до технологічних процесів.
48. Вимоги до організації виробничих процесів.
49. Вимоги до виконання виробничих процесів.
50. Вимоги до утримання тварин.
51. Загальні вимоги.
52. Вимоги до засобів доступу на робоче місце.
53. Вимоги до робочого місця та органів керування
54. Вимоги до освітлення, сигналізації та засобів відображення інформації.
55. Додаткові вимоги безпеки до окремих видів машин.
56. Вимоги до організації робочих місць
57. Вимоги безпеки до інструменту, обладнання, приладів
58. Вимоги безпеки під час ремонту і технічного обслуговування машин і обладнання.
59. Електроустановки і електросилове обладнання.
60. Вимоги безпеки до застосування засобів захисту працівників.
61. Класи виробничих та складських приміщень по вибуховій та пожежній небезпеці.
62. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів.
63. Протипожежні перешкоди.
64. Забезпечення безпечної евакуації персоналу.
65. Державний пожежний нагляд.
66. Пожежна безпека технологічного устаткування, електрообладнання, систем опалення, вентиляції.
67. Пожежна профілактика при проектуванні і експлуатації промислових об'єктів, будинків, споруд, технологічного обладнання.

68. Пожежна сигналізація і зв'язок.
69. Засоби гасіння пожеж.
70. Протипожежне водопостачання.
71. Фонд соціального страхування від нещасних випадків.
72. Принципи та види страхування.
73. Суб'єкти та об'єкти страхування.
74. Страховий ризик і страховий випадок.
75. Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження.
76. Органи державного нагляду за охороною праці.
77. Основні принципи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.
78. Права і відповідальність посадових осіб державного нагляду.
79. Проведення державного нагляду за охороною праці.
80. Види та основні параметри проведення наглядових заходів.

10. Методи навчання

Лекції із застосуванням перевірок та проведенням короткотермінових контрольних робіт; поточне тестування; виконання практичних робіт; написання рефератів. Інноваційні методи з використанням мультимедійних презентацій.

11. Критерії та засоби оцінювання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: **іспит**.

Рубіжний контроль проводиться з метою оцінки рівня засвоєння здобувачами вищої освіти денної форми навчання логічно завершеної частини навчального матеріалу та має на меті підвищення мотивації до навчання і навчальної дисципліни здобувачів вищої освіти.

Об'єктом оцінювання при проведенні рубіжного контролю успішності виступають:

- міра засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичних знань,
- рівень оволодіння практичними вміннями і навичками,
- здатність до самостійної роботи,
- навчальна дисципліна (активність, своєчасне проходження контрольних заходів тощо).

Оцінка рубіжного контролю носить комплексний характер і враховує досягнення здобувача вищої освіти за основними компонентами:

- рівень засвоєння навчального матеріалу;
- повнота виконання здобувачем вищої освіти усіх видів робіт, передбачених навчальною програмою дисципліни;
- самостійна робота здобувача вищої освіти.

Максимально загальна кількість балів, виділених для оцінки результатів під час одного рубіжного контролю - складає 50 балів.

Здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового підсумкового контролю (іспиту) з «Охорона праці в галузі», якщо він виконав усі види робіт, які передбачені навчальним планом.

Підсумковий контроль знань і умінь здобувачів вищої освіти (іспит) з дисципліни «Машиновикористання в рослинництві» здійснюється згідно з кредитною трансферно-накопичувальною системою організації навчального процесу. Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (іспит) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і здобувачів вищої освіти на першому занятті:

(90-100 балів, А) заслугоує здобувач вищої освіти, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

(82-89 балів, В) – заслугоує здобувач вищої освіти, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

(74-81 бал, С) заслугоує здобувач вищої освіти, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на іспиті з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

(64-73 бали, D) – заслуговує здобувач вищої освіти, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи іспиті помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

(60-63 бали, E) – заслуговує здобувач вищої освіти, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

(35-59 балів, FX) – виставляється здобувач вищої освіти, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінку «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувач вищої освіти, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань.

Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (іспит) – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни «Охорона праці в галузі»

Поточне тестування та самостійна робота																			Іспит	Сума
Змістовий модуль																				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	ЗК1	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	ЗК2	ЗК	40	100
2	4	4	4	4	4	4	4	30	2	4	4	4	4	4	4	4	30	60		

Примітка: T1, T2, ..., T10 – тема програми, ЗК1, ЗК2 – підсумковий поточний контроль; ЗК – підсумковий змістовий контроль

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		для іспиту
90-100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
74-81	C	
64-73	D	зараховано
60-63	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання, які виносяться на іспит

Тематика контрольних робіт та рефератів для здобувачів денної та заочної форм навчання.

1. Аналіз професійного та виробничого ризиків.
2. Види та основні параметри проведення наглядових заходів.
3. Визначення та основні принципи соціальної відповідальності.
4. Використання статистичної звітності і актів розслідування нещасних випадків і професійних захворювань в аналітичній роботі.
5. Вимоги безпеки до застосування засобів захисту працівників.
6. Вимоги безпеки до інструменту, обладнання, приладів
7. Вимоги безпеки до лабораторних приміщень та обладнання для наукових досліджень.
8. Вимоги безпеки під час ремонту і технічного обслуговування машин і обладнання.
9. Вимоги до виконання виробничих процесів.
10. Вимоги до засобів доступу на робоче місце.
11. Вимоги до організації виробничих процесів.
12. Вимоги до організації й виконання виробничих процесів із підвищеним рівнем небезпеки.
13. Вимоги до організації робочих місць
14. Вимоги до освітлення, сигналізації та засобів відображення інформації.
15. Вимоги до робочого місця та органів керування
16. Вимоги до розміщення обладнання та організації робочих місць.
17. Вимоги до території, виробничих приміщень, майданчиків.
18. Вимоги до технічних засобів виробництва.
19. Вимоги до технологічних процесів.
20. Вимоги до технологічних процесів.
21. Вимоги до утримання тварин.
22. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів.
23. Впровадження і функціонування СУОП.

24. Встановлення зв'язку нещасного випадку з виробництвом.
25. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.
26. Державний пожежний нагляд.
27. Директиви ЄС з охорони праці.
28. Додаткові вимоги безпеки до окремих видів машин.
29. Електроустановки і електросилове обладнання.
30. Забезпечення безпечної евакуації персоналу.
31. Забезпечення функціонування та побудова СУОП в організації.
32. Загальні вимоги.
33. Загальні вимоги.
34. Законодавство України про охорону праці.
35. Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.
36. Засоби гасіння пожеж.
37. Звітність та інформація про нещасні випадки, аналіз їх причин.
38. Класи виробничих та складських приміщень по вибуховій та пожежній небезпеці.
39. Мета та завдання розслідування нещасних випадків.
40. Методи дослідження виробничого травматизму.
41. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці.
42. Міжнародні норми соціальної відповідальності.
43. Наукова база охорони праці.
44. Обов'язки роботодавця щодо розслідування нещасних випадків.
45. Обставини, за яких проводиться розслідування.
46. Органи державного нагляду за охороною праці.
47. Організація наукових досліджень та основні наукові проблеми в галузі охорони праці.
48. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП).
49. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці.
50. Основні принципи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.
51. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань.
52. Основні розділи дисципліни «Охорона праці в галузі».
53. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці.
54. Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики травматизму та професійної захворюваності в галузі.
55. Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності.
56. Пам'ятка спеціалісту з охорони праці.
57. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій.
58. Пожежна безпека технологічного устаткування, електрообладнання, систем опалення, вентиляції.
59. Пожежна профілактика при проектуванні і експлуатації промислових об'єктів, будинків, споруд, технологічного обладнання.
60. Пожежна сигналізація і зв'язок.

61. Показчик нормативно-правових актів з питань охорони праці.
62. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі.
63. Положення про СУОП, структура та зміст його розділів.
64. Права і відповідальність посадових осіб державного нагляду.
65. Принципи та види страхування.
66. Проведення державного нагляду за охороною праці.
67. Програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.
68. Протипожежне водопостачання.
69. Протипожежні перешкоди.
70. Рамкова директива 89/391/ЄС «Про введення заходів, що сприяють поліпшенню безпеки та гігієни праці працівників».
71. Розділ «Охорона праці» в дипломних проектах та магістерських роботах.
72. Соціальне партнерство як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці.
73. Соціальний діалог в Європейському Союзі.
74. Стан охорони праці на підприємствах Кіровоградської області.
75. Страховий ризик і страховий випадок.
76. Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження.
77. Суб'єкти та об'єкти страхування.
78. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном.
79. Трудові норми Міжнародної організації праці.
80. Фонд соціального страхування від нещасних випадків.

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Мендерецький В.В., Панчук О.П., Білий Р.М. Охорона праці в галузі: навчальний посібник Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 232 с. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/07/Atamanchuk-P.-S.-ta-inshi-Ohorona-pratsi-v-galuzi.pdf>
2. Агій Я.Ю., Лях І.М. Охорона праці у галузі: навч. пос. Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. 200 с. URL: <https://kpdі.edu.ua/biblioteka//O/Ohorona%20праці%20у%20галузі%20Агій%20Я.Ю..pdf>
3. Левчук К.О., Романюк Р.Я, Толлок А.О. Цивільний захист: навчальний посібник. Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2016 р. 325 с. URL: <http://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/5/10/5-10-b1.pdf>.
4. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: загальні вимоги. Навчальний посібник. Київ: «Основа». 2011. 551 с. URL: <http://xn-e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/D-V-Zerkalov-Ohorona-praczi-2011.pdf>.
5. Ковжога С.О. та ін. Цивільний захист і охорона праці в галузі: навч. посіб. Суми-Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого», 2012. 192 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2012/Cuvil_zaxust_2012.pdf

Додаткові

6. НПАОП 0.00-1.28-10 Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин. Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010р. № 65.
7. НПАОП 0.00-2.23-04 «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат». Постанова Кабінету Міністрів України від 27 червня 2003 р. № 994.
8. НПАОП 0.00-8.24-05 «Перелік робіт з підвищеною небезпекою». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.
9. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 08.06.2004 р. № 151.
- 10.НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
- 11.НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.
- 12.НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.
- 13.НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
- 14.НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
- 15.НПАОП 0.00-4.33-99 «Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій. Наказ Держнаглядохоронпраці від 17.06.1999 р. № 112.
- 16.НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.
- 17.НПАОП 0.00-6.13-05 «Порядок організації державного нагляду за охороною праці та гірничого нагляду в системі Держнаглядохоронпраці України». Наказ Держнаглядохоронпраці від 30.03.2004 р. № 92.
- 18.Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві. Наказ Міністерства соціальної політики України 29.08.2018 № 1240. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1090-18#Text>.
- 19.Державні санітарні правила по обладнанню та влаштуванню тракторів і сільськогосподарських машин. Постанова Головного державного санітарного лікаря України 01.12.1999, № 41. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0041588-99#Text>
- 20.Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі. Наказ МОЗ України та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.1994 р. № 263/121.
- 21.Міжнародний стандарт SA8000: 2001 «Соціальна відповідальність». SAI SA8000: 2001 Social Accountability International.

22. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 – «Настанова по соціальній відповідальності». ISO 26000: 2010 (Draft) Guidance on Social Responsibility.
23. Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems – Requirements. Системи менеджменту охорони праці.
24. Міжнародний стандарт OHSAS 18002, Guidelines for the implementation of OHSAS 18001. Настанова по впровадженню OHSAS 18001.

Інформаційні ресурси

25. Закон України «Про охорону праці». Редакція від 19.08.2022, підстава - [2468-IX](#), [2434-IX](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.
26. Кодекс законів про працю України. Редакція від 19.08.2022, підстава - [2434-IX](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
27. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Редакція від 19.08.2022, підстава - [2494-IX](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>.
28. Правила пожежної безпеки в Україні. Редакція від 08.04.2022, підстава - [z0358-22](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-15>.
29. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку». Редакція від 01.01.2022, підстава - [1928-IX](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
30. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення». Редакція від 14.01.2021, підстава - [1113-IX](#): URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>.
31. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності». Редакція від 02.04.2022, підстава - [2153-IX](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
32. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 р. № 1112 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві». Редакція від 06.01.2021, підстава - [1-2021-п](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF#Text>.
33. Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 16.01.2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0002641-08#Text>.
34. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Документ n0001641-08, Прийняття від 07.02.2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001641-08#Text>.
35. Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України: веб-сайт. URL: <https://dsns.gov.ua/>.
36. Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України: веб-сайт. URL: <http://www.social.org.ua/>.
37. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)»: веб-сайт. URL: <http://www.nau.ua/>